

IL-KUNTATT MAL-GHERUQ TAL-PARTIT LABURISTA

PROF. EDWARD SCICLUNA / Ministru għall-Finanzi

Id-delegati tal-Partit Laburista, l-għeruq tal-partit, illum ikompli jivvotaw biex jagħzlu Deputat Mexxej tal-Partit għall-Affarijiet tal-Parlament, kariga li qiegħed nikkontesta għaliha flimkien ma' zewġ Ministri kollegi tiegħi.

Kontestazzjoni li servietni biex tul dawn l-aħħar ftit gimghat niltaqa' aktar mill-qrib mal-maġġoranza assoluta tad-delegati f'laqgħat distrettwali u anke lokali.

Laqgħat li servewni wkoll biex stajt nifhem aktar il-ħidma ta' dawn il-volontieri. Stajt nifhem aktar it-tħassib li jesprimu fl-interess tal-partit b'mod dirett, sforz l-imħabba u l-lealtà lejn il-partit, u fl-interess tal-Gvern b'mod indirett. Ma ninsewx li d-delegati huma t-tarek tal-partit fil-lokalitajiet. Huma n-nies li għandhom jaslu l-ewwel ilmenti ta' ċittadin.

Ir-rwol tad-delegati jieħu xejriet differenti, skont iċ-ċirkostanzi. Fis-sens li rwol ta' delegat meta l-partit ikun fl-Oppożizzjoni jkun mod filwaqt li bil-partit fil-Gvern ir-rwol tad-delegat jieħu xejra kompletament differenti.

U bir-raġun. Għalhekk fraħt x'ħin f'kull laqgħa mad-delegati kien evidenti s-sodisfazzjon tagħhom għall-pjan li spjegajtilhom li nixtieq li naħdem magħhom u li digà ressaqt lill-Prim Ministru.

Pjan li Dr Joseph Muscat fehem mill-ewwel għax hu, u jien, eżerċitajna meta konna Membri Parlamentari Ewropej. Eżerċizzju li jipprattikaw ukoll il-Membri Parlamentari Ewropej atwali tagħna. Nispjega dwar dan aktar 'l isfel.

Malta mhix l-uniku pajjiż fejn tithaddem is-sistema parlamentari bis-sehem attiv tal-partiti politiċi. Hekk titlob id-demokrazija. Għalhekk l-elezzjonijiet. Għalhekk il-formazzjoni ta' Gvern b'maġġoranza jew b'koalizzjoni b'riżultat tal-elezzjonijiet.

Għalhekk ir-rwol ta' Oppożizzjoni. Madankollu, minkejja li kull pajjiż iħaddem sistema parlamentari demokratika, minn kull pajjiż hemm x'titgħallem.

Tirrikorri għal dan meta jizviluppaw ċirkostanzi kemm fuq bażi ta' partit, kif ukoll fuq bażi ta' Parlament.

Hemm x'titgħallem minn pajjiżi oħrajn Ewropej anke fil-mod ta' tmexxija ta' partit. X'jagħmlu pajjiżi oħrajn fejn jirrigwarda komunikazzjoni ma' ċittadini tagħhom? X'jagħmlu pajjiżi oħrajn fir-rigward tas-sistema Parlamentari?

Ma jfissirx li dak li jsir barra minn pajjiżna bilfors għandu jkun applikat għalina. Ma jfissirx hekk għax kull pajjiż għandu l-kultura tiegħu, għandu l-użanzi tiegħu u allura l-affarijiet isiru b'mod differenti minn xulxin.

Imma hemm ċerti affarijiet li huma bażiċi, li huma fundamentali. Nieħdu bħala eżempju l-mod li bih jaħdem il-Parlament tagħna. Illum, il-Parlament tagħna, appartat l-Kabinet, huwa kompost minn deputati partajm. Il-Parlament, generalment, jitleqqa' biss tliet darbiet fil-gimgha, it-Tnejn, it-Tlieta u l-Erbgħa, f'seduti ta' tliet sigħat u nofs kull darba. Il-Parlament tagħna għandu jibqgħa' wieħed partajm?

F'pajjiżi Ewropej oħrajn għandhom sistema totalment differenti minn tagħna.

Il-parlament tagħhom jitleqqa' l-gurnata kollha matul il-gimgha kollha. Parlament fultajm bħalma huwa l-Parlament Ewropej.

Haga oħra li faċilment tinnota fil-Parlament tagħna li hija totalment differenti minn dik ta' pajjiżi oħra tirrigwarda l-għajnuna, l-assistenza, li jingħataw il-Membri Parlamentari b'konnessjoni mal-ħidma parlamentari tagħhom. Parlamenti baranin li jien midhla tagħhom kollha għandhom ufficini għad-Deputati Parlamentari bl-assistenti tagħhom biex jagħmlu riċerki speċifiċi fuq liġijiet għal skopijiet ta' emendar sensitiv ta' liġijiet jew tfassil ta' liġijiet.

Għal għanijiet bħal dawn il-Membri Parlamentari jkun jeħtieġ għajnuna esperata f'materja jew oħra. Is-sistema tagħna hija li ngħaddu kolloxx, jew nistrieħu għal kolloxx, fuq l-Avukat Ġenerali. Imma l-Avukat Ġenerali għandu jlaħhaq, jista' u nament ilaħhaq, mal-Ministri kollha u mal-Membri Parlamentari kollha?

Minn żmien għal żmien f'pajjiżna titqajjem il-kwistjoni dwar għandix tkun introdotta kwota għan-nisa, għar-raġuni li huwa stat ta' fatt li n-numru ta' deputati nisa fil-Parlament tagħna huwa żgħir wisq. Il-proporzjon huwa żgħir wisq. Huwa fatt li pajjiżi oħrajn ziedu l-ħegġa fost in-nisa permezz tal-introduzzjoni tal-kwoti. Kwoti li ntroduċew għal numru speċifikat ta' snin.

Jista' jkun li hemm modi oħrajn aktar modesti u moderati li jistgħu jservu biex jimbuttaw daqsxejn aktar għal rappreżentanza femminili akbar fil-Parlament.

Il-proċedura parlamentari tagħna għandha dawk li jissejġu *standing orders* għal dik li hija tmexxija. Il-bibbja tal-Parlament, li hija rigida,

u hekk għandu jkun, imma l-proċess huwa twil. Nagħti eżempju wieħed, il-ħin allokat għall-interventi mid-deputati. Ngħidha bla tlaqliq li fil-Parlament tagħna l-ħin allokat għal dan il-għan huwa twil ħafna. Mhux hekk, per eżempju fil-Parlament Ewropej, fejn l-interventi huma limitati għal ftit minuti biss. F'pajjiżi Ewropej oħrajn hemm proċessi differenti. Nemmen li jkun tajjeb li naraw x'nistgħu nitgħalmu minn haddieħor.

Niġi issa għall-pjan li rreferjt aktar 'l fuq fejn jirrigwarda kuntatt dirett mad-delegati kif ukoll mal-kostitwenti. Ma jidher li hemm xejn istituzzjonalizzat biex il-Ministri u l-Membri Parlamentari jkun obligati jiltaqgħu mal-kostitwenti tagħhom. F'ħafna pajjiżi li jien midhla tagħhom dan isir b'mod regolari u b'sekwenza pjanata.

Fil-Parlament Ewropej servejt għal erba' snin. Kull hames gimghat jieqaf ix-xogħol kollu tal-Parlament Ewropej għal gimgha shiħa. Ma jsir litteralment xejn f'dak li jirrigwarda attività ta' Parlament Ewropej. Dik il-gimgha tissejjaħ Green Week. Tul il-Green Week il-Membri Parlamentari Ewropej ikun obligat imur pajjiżu biex jiltaqa' mal-kostitwenti u mal-għeruq tal-partit politiku tiegħu.

Tul dik il-gimgha tkun mistenni torganizza laqgħat biex tispjega lill-kostitwenti x'ikun għaddej u tpoġġi lilek innifsek espost għal mistoqsijiet u kjarifiki li jistgħu jitolbu l-kostitwenti.

Laqgħat li jservu biex anke d-deputat innifsu jitleqq il-kostitwent, mingħand id-delegat. Laqgħat li jgħinuk tħoss il-polz ta' ċittadin.

Bl-introduzzjoni ta' sistema bħal din m'ahna se nkunu qegħdin nivvintaw mill-ġdid ebda rota. Inkunu qegħdin iħaddmu sistema li rnexxiet f'oqsma oħra.

Dan huwa dak li wegħedt lid-delegati. Dan huwa dak li se naħdem għalih biex narah isefħ illum qabel għada. Fl-interess tal-partit, fl-interess tal-Gvern, fl-interess tal-pajjiż.

Imissu jistħi min imaqdar lil art twelidu

Sur Editor,

Il-Gvern l-istess baqa', imma n-Nazzjonalisti se jinbidlu? Ma tantx għandi tama li sejrjn jagħmlu hekk għax kif jgħid il-Malti, min jitlewied tond ma jmutx kwadru, u jekk naraw il-passat ta' gvernijiet Nazzjonalisti dejjem insibu kif dawn dejjem "ħaqr" lill-poplu Malti.

Ftit ilu ktibt li n-Nazzjonalisti jistgħu jinbidlu imma qatt rajt fenek isir iljunfant? Jekk tbiddel is-siġġu waqt li tkun fuq it-"Titanic" xorta waħda tegħreq.

L-Unjoni Ewropea tirrikonnoxxi lil Malta iżjed milli jagħmlu n-Nazzjonalisti u Dr Joseph Muscat wera l-kapaċità tiegħu meta tkellem, wera l-fiducja li għandu fil-

Maltin.

Fl-ebda ħin u mument ma kkritika lill-Oppożizzjoni. Kien ferħan u sodisfatt b'dak li rnexxielha tagħmel Malta u kien jagħmel l-istess kieku konna fl-Oppożizzjoni. Min imaqdar l-art twelidu jmissu jistħi jissejjah Malti!

VALERIE BORG,
il-Belt Valletta

Il-PN ħammgu wkoll lil Renzi!

Sur Editor,

Kulhadd jaf li l-eks Prim Ministru zagħżuġh progressiv Taljan minn Firenze, Matteo Renzi, kien tkellem favur Joseph qabel l-aħħar elezzjoni ġenerali. U għamillu eloġju shiħ fil-pubbliku.

Naturalment, tal-PN saru mgħaddbin bla qies. Xerrduhieu li kien seraq xi mil-

jun ewro meta kien għadu sindku ta' Firenze. Din qalhieli Nazzjonalist iffissat fuq il-PN, għax jien qatt ma kont smajt biha. U lanqas se nemminha. Naqta' rasi taħt mannara li jekk jiġi Ġesù u jagħmel xi diskors favur Joseph, tal-PN jibdew jgħidu kontrib jaqilgħu il-qlajiet.

MA' JOSEPH,
Santa Venera